

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 5 mars 2017

Skrivelse angående promemoria, Ds 2016:47, Nya regler i arbetslöshetsförsäkringen om bland annat förtroendeuppdrag och uttag av pension

Om Civos – Civilsamhällets organisationer i samverkan

Civos är en paraplyorganisation som grundades 2009 med uppgift att främja organisationer inom det civila samhället. Civos består av 15 nationella riks- och paraplyorganisationer vilka samlat organiserar flera miljoner medlemmar.

Vår vision är Ett starkt och självständigt civilsamhälle.

Chans att åtgärda viktigt demokratiproblem:

Det civila samhället består av över 220 000 ideella och allmännyttiga föreningar, vilka organiseras genom 30 miljoner medlemskap. Mer än varannan svensk är ideellt engagerad som medlem eller med förtroendeuppdrag i en förening, och utövar genom detta en grundläggande demokratisk rättighet, inskriven i såväl grundlagen som i FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna.

När regeringen nu föreslås förändringar av arbetslöshetsförsäkringen menar vi att det är viktigt att skrivelserna inte riskerar att ytterligare försämra rättigheten att bära förtroendeuppdrag eller att engagera sig i en förening, oavsett bedömning av "arbetsförmåga" i det professionella yrkeslivet i övrigt.

I lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring finns ingen särskild reglering avseende förtroendeuppdrag utan hanteringen sker genom tillämpning av praxis som utvecklats på området.

Effekten av denna praxis är att flera förlorat delar eller hela sin ersättning då deras ideella förtroendeuppdrag resulterat i att de utförsäkrats. Samtidigt har flera studier visat att ideellt förtroendeuppdrag har stora positiva effekter för individens möjligheter att återfå arbetsförmåga, samt att det leder till positiva hälsoeffekter och bättre psykologiskt välbefinnande.

Även fler aktörer lyfter denna problematik, exempelvis LO som i sitt åtgärdsprogram, då för sjukförsäkringen, skriver:

"Ett annat problem för personer med sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning är att möjligheterna till ideellt engagemang i praktiken är begränsade pga. Försäkringskassans praxis. Detta beror på att rätten att

engagera sig ideellt utan att förlora sin ersättning från Försäkringskassan är inte reglerad i lag. Det har därför förekommit att personer med sjukersättning avråds av Försäkringskassan att engagera sig ideellt, eftersom detta riskerar att inkräkta på deras rätt till ersättning. Så här får det inte vara.

Många av de sjukfrånvarande vågar därför inte engagera sig i t.ex. en ideell förening eller ett politiskt parti. Detta måste betraktas som en omotiverad inskränkning av demokratin. Situationen blir helt orimlig när personer som har drabbats av den förda sjukförsäkringspolitiken drar sig för att protestera mot densamma, eftersom de är rädda att försvåra sina möjligheter till framtida försörjning.

Därför krävs:

Att rätten till ideellt engagemang entydigt säkras i lagstiftningen, även för dem som får ersättning från sjukförsäkringen

Civos delar denna bedömning och har vid flera tillfällen framfört detta perspektiv, vilket också diskuterats inom ramen för utredningsarbetet med SOU 2016:13 Palett för ett stärkt civilsamhälle.

När regeringen nu beslutar om nya regler i arbetslöshetsförsäkringen och lyfter frågan om bland annat förtroendeuppdrag är det därför viktigt att den nya lagtexten säkerställer och reglerar rätten till ideellt engagemang och att detta entydigt säkras i lagstiftningen också för arbetslöshetsförsäkringen.

Civos – Civilsamhällets organisationer i samverkan

Martin Björgell
Ordförande